

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **Z. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2018, č. j. OAM-595/ZA-ZA11-VL13-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2018, č. j. 4 Az 55/2018 - 27,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce **s e z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Řízení před městským soudem

[1] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozhodl napadeným usnesením tak, že zamítl návrh žalobce na ustanovení zástupce, a to v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Městský soud dospěl k závěru, že žalobce nedostatečně doložil své příjmy, a to přestože jej po obdržení Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce (dále jen „prohlášení“) vyzval k jeho dodatečnému doplnění. Žalobce neuvedl žádné informace k nákladům na hrazení stravování a dalších nezbytných životních potřeb, jakož i k výživě svých dětí a nepracující manželky, a proto městský soud jeho návrh zamítl.

II. Kasační stížnost

[3] Proti usnesení o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost.

[4] Argumentaci soudu, podle něž dostatečně nedoložil, že splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, označil za naprosto nepřiléhavou. Součástí práva na spravedlivý proces podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod je i právo na obhajobu a tlumočníka, přičemž o zástupce požádal, neboť špatně mluví česky a nezná české právní předpisy. Bez jeho pomoci nemá možnost doplnit svou žalobu.

[5] Stěžovatel zároveň požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) předně podotýká, že v řízení o kasační stížnosti netrval na povinném zastoupení advokátem, jelikož tuto povinnost má stěžovatel dle § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jen tehdy, směřuje-li kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu podaném ve věci samé či o jiném návrhu, jenž je spojen s poplatkovou povinností (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j 1 As 196/2014 - 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS).

[7] Přestože zastoupení není v této věci obligatorní, stěžovatel o ustanovení zástupce požádal. Pokud by splňoval zákonné podmínky, NSS by mu zástupce ustanovil. Proto o tomto návrhu rozhodl. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. se pro rozhodnutí o ustanovení zástupce vyžaduje kumulativní splnění dvou podmínek, a to jednak splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, jednak též nezbytná potřeba takového zastoupení k ochraně práv účastníka řízení. NSS neshledal především splnění druhé nutné podmínky pro ustanovení zástupce, tedy jeho nezbytnost k ochraně práv stěžovatele. Kasační stížnost má požadované základní náležitosti, je zřejmé, čeho se jí stěžovatel domáhá; a nejedná se o posouzení komplikované otázky, o které soud může rozhodnout na základě podané kasační stížnosti a podkladů obsažených ve spisu, aniž by bylo třeba za tímto účelem stěžovateli ustanovovat zástupce. Za této situace tedy NSS návrh na ustanovení zástupce výrokem I. zamítl (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 As 79/2018 - 11).

[8] Soud následně přezkoumal usnesení městského soudu v mezích uplatněných důvodů a vad, ke kterým je povinen přihlédnout z úřední povinnosti. Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9] Dle § 35 odst. 9 s. ř. s. může předseda senátu navrhopateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

[10] Dle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li

pokračování

pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

[11] Jak již bylo výše uvedeno, z § 35 odst. 9 s. ř. s. vyplývá, že účastníku řízení lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv.

[12] V projednávané věci dospěl městský soud k závěru, že u stěžovatele nejsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, neboť dostatečně nedoložil svoje výdaje a svou majetkovou situaci. S tímto názorem se ztotožňuje i NSS.

[13] Městský soud vyšel správně z informací obsažených ve stěžovatelově prohlášení ze dne 29. 10. 2018, ve kterém uvedl, že je ženatý, manželka je na mateřské dovolené, má tři nezletilé děti, všichni žijí v Uzbekistánu. Společnou domácnost sdílí s dalšími dvěma osobami. Nemá žádné příjmy. Jeho výdaje představuje nájemné v měsíční výši 6 000 Kč, s úhradou nájmu mu pomáhají krajané. Uvedl, že nemá práci. Ke dluhům a půjčkám neuvedl žádný údaj.

[14] Vzhledem k tomu, že stěžovatel neuvedl všechny podstatné okolnosti, vyžádal si od něj městský soud přípisem ze dne 31. 10. 2018, č. j. 4 Az 55/2018 - 24, doplnění informací, a to ve čtyřech oblastech. Vyzval ho, aby vysvětlil, z jakých zdrojů platí výživu svých dětí a nepracující manželky, dále, aby uvedl přesné vyčíslení svých příjmů a výdajů, aby doložil, jak vysokou částku na nájem mu hradí krajané a z jakých zdrojů hradí zbývající náklady na bydlení.

[15] V podání ze dne 16. 11. 2018 stěžovatel uvedl, že mu jeho kamarád poslal v červenci a srpnu 2018 celkovou částku ve výši 900 USD, přičemž tuto částku slíbil vrátit do března 2019. Zároveň uvedl, že od 8. 1. 2019 nastoupí do zaměstnání.

[16] Jak je z výše uvedeného zřejmé, stěžovatel reagoval na přípis městského soudu k rozvedení informací pouze částečně. Nevysvětlil, k čemu sloužila částka, kterou mu zaslal jeho kamarád, zda ji použil k placení nájmu či k úhradě výživného svých dětí, a nesdělil vůbec nic ke svým dalším výdajům. NSS nepřehlédl ani skutečnost, že stěžovatel v přípisu přiznal dluh ve výši 900 USD, přestože v prohlášení kolonky s dluhy a půjčkami proškrtnl a žádný dluh nepřiznal. Je tedy zřejmé, že nereagoval na všechny otázky kladené mu městským soudem a svou majetkovou situaci blíže neosvětlil.

[17] S ohledem na to, že stěžovatel nedostatečně konkretizoval své majetkové poměry a i přes výzvu soudu s jednoznačnými dotazy na tyto dotazy zčásti neodpověděl a zčásti odpověděl v rozporu s tím, jak původně uvedl v prohlášení, nepochybil městský soud, když stěžovatelovu žádost o ustanovení zástupce zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji na základě § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[19] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný sice ve věci úspěch měl, podle spisu mu však nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti, ani žádné v průběhu řízení neuplatnil.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2019

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu